

Reactie ministerie

Spreekpunten directeur-generaal Anita Wouters bij in ontvangstdaag van het advies 'Kleur bekennen' op 17 februari 2009 op Hogeschool INHolland, Den Haag

Geachte aanwezigen, dames en heren van de Raad.

Hartelijk dank voor het advies dat ik net van u heb mogen ontvangen. De thematiek van de multiculturele samenleving is uiterst actueel, vanzelfsprekend ook op de LNV beleidsterreinen.

De beleidsdiscussie over multiculturaliteit in relatie tot het groene domein kan op zijn zachtst gezegd meerdimensionaal genoemd worden.

Zo kan het ontwikkelen van een gevoel van verbondenheid met de Nederlandse leefomgeving mensen van allochtone afkomst helpen zich meer thuis te voelen en actief te participeren in de samenleving. De groene omgeving kan daarmee positief bijdragen aan de brede Kabinetsdoelstellingen voor integratie. Zo blijkt ook uit mooie maatschappelijke initiatieven als Kleur en Kapitaal en Bestemming Nieuw Nederland. Initiatieven waar LNV zich van harte aan verbonden heeft.

Ik verwijs in dit verband ook naar extra middelen die Minister Verburg in het kader van het Programma Groen en de Stad onlangs ter beschikking heeft gesteld voor de krachtwijken. Groen als middel tot sociale integratie en cohesie.

Verbondenheid van nieuwe generaties allochtonen aan de leefomgeving draagt bij aan het draagvlak nu, en in de toekomst, voor beleid ten aanzien van natuur, landschap, voedsel, etc. We hebben daarin nog een behoorlijke weg te gaan.

Vanuit de behoefte aan een nadere analyse van de relatie tussen multiculturaliteit en het groene domein heeft de minister van LNV eind 2007 aan de RLG verzocht hierover advies uit te brengen.

U hebt hierbij bewust gekozen voor de invalshoek van arbeidsmarkt en onderwijs. Enerzijds vind ik dat een beetje jammer want dit treft natuurlijk maar een deel van de discussie. Ik neem dus maar de vrijheid uw nota te beschouwen als een deeladvies.

Anderzijds is dit vraagstuk al ingewikkeld genoeg, zoals ook duidelijk blijkt uit uw analyse.

Voor de 'groene arbeidsmarkt' (zoals onder meer de land- en tuinbouwsector) is het van enorm belang om voldoende arbeidskrachten te behouden, zeker in het licht van de verwachte vergrijzing in de komende jaren. De instroom van jongeren, en zeker van jonge allochtonen in deze sectoren laat echter te wensen over. Dit heeft onder meer te maken met het onvoldoende aansluiten van deze arbeidsmarkt bij de beleving en verwachtingen van de potentiële instromers.

Een eerste reactie van mijn kant op uw advies.

U constateert dat de groene arbeidsmarkt met zijn innovatieve vermogen een belangrijke bijdrage levert aan een dynamische en duurzame kenniseconomie. Echter deze arbeidsmarkt wordt ondermijnd door kwalitatieve en kwantitatieve arbeidstekorten.

Het groene onderwijs is hierbij een cruciale factor. Het is daarom van groot belang is te zorgen dat deze vorm van onderwijs aantrekkelijk is, ook voor allochtone jongeren. Dit is tot op heden ook in mijn ogen onvoldoende het geval.

Bovendien is er - naast deze instrumentele benadering - natuurlijk ook nog het meer fundamentele principe dat ook het groen onderwijs, met name het VMBO, een maatschappelijke taak heeft bij integratie. Ook dat blijkt nog niet zo gemakkelijk van de grond te komen.

Vanuit bovengeschetste invalshoeken hecht LNV groot belang aan het 'verkleuren' van het groene onderwijs. Gelukkig wordt de urgentie daarvan zeker ook onderkend door de onderwijsinstellingen.

Uw belangrijkste aanbevelingen richten zich op het vergroten van de in- én uitstroom van allochtone jongeren in het groene onderwijs.

Dit, onder meer door aan te sluiten bij de dynamiek van regionale arbeidsmarkten, door een meetbare doelstelling te formuleren voor een fair share allochtone leerlingen die ambitie uitstraalt maar tegelijkertijd ruimte biedt voor regionale differentiatie. Een belangrijke rol is daarbij natuurlijk weggelegd voor de onderwijsinstellingen zelf.

In dit licht ben ik ontzettend blij met het gezamenlijke initiatief Kies Kleur in Groen van de AOC's, STOAS en Aeqor. Dit initiatief richt zich vooral op de kansen die er zijn om de culturele diversiteit in het onderwijs te

vergroten. Uitgaande van marktvraag, van maatwerk voor regio's en instellingen en van de potenties van maatschappelijke stages.

De onderliggende Community of Practice die zich richt op kennisdelen over culturele diversiteit in het groene onderwijs is een belangrijke gesprekspartner voor LNV. Bovendien bieden de aangesloten partners een zeer belangrijk kennis- en ervaringsplatform voor alle bij deze problematiek betrokken instellingen.

U bent in mijn ogen wat al te terughoudend over dit initiatief in de zin dat u het te vrijblijvend lijkt te vinden. Ik ben er van overtuigd dat de genoemde partners zich zéér gehouden voelen aan de door hen geformuleerde ambities.

En wat mij betreft lijkt u, voor wat betreft een heel deel van uw aanbevelingen, al op uw wenken bediend te worden vanuit de onderwijssector zelf. En daarmee kunnen zij weer een inspiratie zijn voor andere partners op onze LNV domeinen.

U vraagt specifiek aan LNV haar regierol te versterken en met name een heldere visie te formuleren op culturele diversiteit in het groene onderwijs.

Ik neem die uitnodiging vanzelfsprekend graag aan. Daarbij wil ik opmerken dat het ontwikkelen van een visie - in de vorm van weer een nieuwe nota over dit deel van het LNV beleidsdomein - niet is wat mij hierbij voor ogen staat!

Ik zie het vooral in *doen*, als onderdeel van de bredere opgave om culturele diversiteit in alle beleidsvelden, maar ook het eigen HRM beleid, van LNV zichtbaar en meetbaar een plek te geven. Hiertoe heb ik in december j.l. bij de jaargesprekken met alle directies de directeuren reeds uitgedaagd. Zoals u wellicht weet zitten we bij LNV midden in een organisatorische veranderoperatie, waarbij het aspect van organisatiecultuur en de cultuur van het werken nadrukkelijk aandacht krijgt. Daarbij is het werken vanuit contact met en op basis van inspiratie vanuit de samenleving een zeer belangrijke onderlegger. En ik citeer hierbij graag onze SG, André van der Zande, die in het kader van dit organisatietraject onlangs opmerkte: "we moeten ons er op voorbereiden dat LNV-ers wereldburgers zijn, die wereldburgers bedienen". De uitdaging in een notendop, zou ik zo denken.

Ik daag u daarom van harte uit ons bij het vinden van antwoorden en handelings-perspectieven bij te staan.

Ik dank u wel.